

- ritur, an si quis in die præcedenti jejuniū dubitet num duodecima hora noctis insonuerit, cœnare licet valeat? Et affirmatiæ respondendum est. Secundo idem dubium occurrit, cùm die jejuniū similiiter ambiguitur, utrum duodecima noctis hora sit audita, ut liber à præcepto cœnare capere valeat? Et negatiæ refolvitur. Ratio est quia in priori specie homo est in possessione suæ libertatis quoad jejuniū, & dum sibi non constat de obligatione per cognitionem horæ, jure suo uti non prohibetur. In posteriore vero jejuniū est in possessione ut obseretur, & dum de tempore solitæ obligationis per horam duodecimam non appetit, jejunans à præcepto non est exemptus. Ita Trullench in Decalog. lib. 3. cap. 2. dub. 4. n. 8. Fagund. de cap. 10. n. 2. & 3.
- 116 Affertum est suprà, n. 99. carnes edere diebus jejuniū non licere, quod est de essentia & substantia ejus abstinentia à carnibus, ita ut jejuniū cum esu carnium penitus sit incompatibile: unde est, ut qui dispensatur ad carnem comedendam, immunis sit à lege jejuniū; nam jejunare; & hoc viè uti impossibile est Leand. sup. disp. 3. q. 14. Fagund. cap. 2. num. 4. in fin. cum seqq. & alii communiter. Secus est de dispensatis quoad lactænia. Leand. ibidem. Hinc queritur, an carnis appellatione lardum contineatur? Negat glossa margin. verb. Sagimine, in cap. Presbyter. 82. dist. ubi dicitur, Veneris diebus non esse lardum, aut sagimen vetitum: idemque generaliter respondendum erit, quoties lactænia permisla sunt sicut in cæteris anni vigiliis extra Quadragesimam, secundum tradita suprà, num. 106. ut sentit Azor. part. 1. lib. 7. cap. 10. vers. Octavo queritur. Sedin Hispania quoties à carnibus teneantur abstinere, lardo non utimur, aliqui culpæ letalis rei habemur: & in Occidentalibus Indiis, quia oleum deficiebat, adversus hanc Hispaniæ consuetudinem indulximus est per Pontificem, ut omnibus diebus, etiam Quadragesimæ, quibus edere carnes vetatur alimonia lardo condiri possit, & ita est in usu.
- 117 Constat ex præmissis lactænia non opponi substantiæ jejuniū, sicut carnes; unde edens carnes præceptum de jejuniū violat, non sic qui lactænia sumit in Quadragesimæ, vel alio tempore, quo ex consuetudine prohibentur; sed alias peccat adversum legem vel consuetudinem vetantem lactænia. Leand. dict. quæst. 14. vers. Sed adhuc probabilis. Loquimur autem ubi hujusmodi cibi hora debita capiuntur, & solum in qualitate peccatur. An permisum sit in serotina refectiuncula sumere ova, tractat negatiæ refolvens Leand. disp. 4. quæst. 46. Vide alios suprà, num. 88. & 89.

SUMMARIUM.

- 1 Legitimatio per Principem quare inventa.
- 2 Plures sunt legitimacionis species.
- 3 Legitimatio ex rescripto quid sit.
- 4 Est donum Principis non recognoscens superiore, & de reservatis.
- 5 Pontifex nisi in terris Ecclesia, nequir legitimare quoad temporalia, exceptis casibus quibusdam.
- 6 Duces, alique Maguates non valent vassallos proprios legittimos efficere, nisi ex Regis privilegio, aut prescriptione.
- 7 Qui filii possint legitimari.
- 8 Legitimati per Principem que adipiscantur,

59 Ex

- 9 Legitimus per Principem à legitimè natis in pluribus secernitur.
- 10 Plura recensentur, quæ legitimè natis conceduntur, & sic legitimatis denegantur.
- 11 Legitimus Principis rescripto non succedit in Majoratu.
- 12 Quid de successione in feudo, emphyteusi, & jure patronatus Ecclesiastico.
- 13 Angaudat paternâ nobilitate.
- 14 Non æquiparatur quoad honores legitimè natis, aut per matrimonium legitimatis.
- 15 Quomodo succedat patri, non extante prole legitima.
- 16 Utrum revocet donationem ex l. Si unquam, C. de revoc. donat.
- 17 An legitimatus rescripto Principis succedat patri, legitimè natis existentibus.
- 18 Utrum pater possit filio legitimato plus relinquere quam nato ex legitimo matrimonio.
- 19 De successione legitimati in bonis patris.
- 20 Lex 12. Tauri intelligitur.
- 21 Qui propter alium, cum quo concurrere vetatur, a successione defuncti removetur, etiam ab omnium ceterorum portionibus excluditur, cum quibus alias admitteretur.
- 22 Habens legitimam prolem, si legitimet filium, ac postea liberos alios suscepit ex uxore, an legitimatus admittatur cum legitimis antea procreatis.
- 23 Questionis proposita num. 24. resolutio.
- 24 Princeps quoad quotam legitimæ valet liberis natis ac nascituris prejudicium inferre.
- 25 Jura per legitimacionem filii quasita, emancipatione non tolluntur, nisi quoad patriam potestatem.
- 26 Filius rescripto legitimatus, si ingratus extiterit patri, ab eius bonis excluditur.
- 27 Pater succedit filio legitimato sicut legitimè natis, & inter eos jus alimentorum tribuitur.
- 28 Ande jure regio Hispano pater succedit filio legitimato in aliis bonis præter quintum.
- 29 Legitimatus qualiter auctoritate succedit.
- 30 Quid de successione transveralium.
- 31 Legitimati an veniant legitimorum appellatione.
- 32 Questionis a D. Covar. excitata proponitur, & num. seqq.
- 33 Legitimatio competit jus contra testamentum patris, ex natura legitimacionis, & n. 44.
- 34 Sententiam Gregorii Lopez adversas D. Covar. esse demonstratur.
- 35 Successionibus anomalis.
- 36 Successionem contra testamentum contineri sub verbis, Ex testamento, & ab intestato, iuribus probatur.
- 37 Successio contra testamentum quo sensu possit ex testamento dici, alias non rectè ita vocatur, & n. 51. & 64.
- 38 Quomodo quis ab intestato decedere dicatur.
- 39 De successione filii adoptivi, remissive.
- 40 De successione fratribus.
- 41 Successionis ab intestato duplex est caput.
- 42 Concluditur sub verbis illis, Ex testamento, & ab intestato, comprehendendi successionem contra testamentum in legitimacione per rescriptum.
- 43 Idem generaliter dicendum in quavis dispositione.
- 44 Concesso jure succendi ex testamento, non videtur datum jus succendi contra testamentum.

De dispensatione per rescriptum Principis.

C A P U T X X I.

Ad Num. I.

I Frequentissime ex vetito veneris complexu egregii viri in lucem prodire solent, qui legitimè natis potiores nature dotibus, ac virtutum ornatum censentur, ut est apud Euripid. in Androm. act. 3. vers. 90. ubi habetur.

*Licit nothus sit, certè se penumerò
Arida fatio fertile & pingue vincit solum,
Multi que spuri prestant legitimis*

Qui quidem de Republica & parentibus benemerit à muneribus publicis, honoribus, & à paterna successione, quibus dignissimi sunt, ob defectum natalium sine proprio crimen repelluntur: qua ratione legitimacionis beneficium iure civili inventum est, ut per Principem parentibus deprecantibus, restituти natalibus, ad utrumque adinstrar legitimorum admittantur. Petr. Greg. Syntagma, lib. 10. cap. 4. in princip. Joan. Garcia de nobilit. gloss. 21. n. 2.

2 Legitimacionis species plures jure continentur, de quibus in authent. quib. mod. natural. effic. legitim., collat. 6. authent. quib. nat. effic. sui, collat. 7. l. 1. tit. 13. l. 4. cum. seqq. tit. 15. p. 4. §. ult. Inst. de nupt. §. Sui, Inst. de hered. que ab intest. defer. Donel. lib. 2. cap. 21. Petr. Greg. d. cap. 4. per tot. D. Covar. de matrim. part. 2. cap. 8. §. 2. & 7. Molin. de just. & iur. disp. 173. D. Joan. del Castillo controv. tom. 4. cap. 22. n. 55. Merlin. de legitima, lib. 1. tit. 2. q. 6. cum. seqq. Sed ex eis duæ tantum hodie in usu sunt, nempe per matrimonium subsequentes, & per rescriptum Principis. D. Covar. §. 7. in fin. Ant. Gom. in l. 12. Tauri, num. 54. Molin. n. 38. Greg. Lop. in l. 5. gloss. 2. tit. 15. part. 4. de quibus legitimandi modis in cap. Tanta 6. cap. Per venerabilem 13. qui fil. sint legitimi. Sed legitimatio per matrimonium potior est, ac efficacior illa, quæ per rescriptum fit. Molin. cum. 2. Mattenz. in l. 10. gloss. 3. n. 1. tit. 8. lib. 5. Recop. Cervant. in l. 12. Tauri: quod ex eadem constitutione probatur, & ex traditis per D. Covar. in d. §. 2.

3 Legitimatio ex rescripto, de qua nobis hic differentendum, sic ex Molin. sup. disput. 170. num. 1. definitur: *Est quædam naturalium restitutio quoad*

ea, quæ filii illegitimis positivo jure denegata sunt. Alter Bolognet. in rubric. num. 37. ff. de lib. & posthum. quem refert Castill. num. 56. eam sic definit: *Est filiationis civilis nova creatio à superiori facta per restitutionem naturæ.* Alia definitio extat apud D. Dovar. sup. §. 8. in princip. ubi ait, esse quandam natalium restitutio, quæ absque conjugio natis extra causam ingenuitatis conceditur. Quæ transcribens Author Theat. vita hum. verb. *Legitimatio in princip. ampliat his verbis: Ut legitimatus quod omnia legitimus censeatur.* Dicitur autem legitimatio naturalium restitutio, in authent. quib. mod. natur. effic. legit. in princip. & in §. Illad, ex quo ita paßim ab interpretibus vocatur, ut ab Ant. Gom. sup. Cevall. commun. quæst. 606. num. 35. Azeved. in dict. l. 10. Recopil. num. 1. Petr. Gregor. lib. 45. cap. 7. num. 8. Garcianum. 71. Gregor. Lop. in l. 9. gloss. ult. tit. 18. p. 3. ubi docet oportere, ut rescripto legitimacionis inseratur hæc clausula, *Te naturalibus restitutio*, licet omnino ad validitatem necesse non sit, ut in dict. l. 9. probatur: *legitimatio namque similis est proprie naturalium restitutio, quæ libertis conceditur, siquidem sicut hi Principis beneficio ingenuitatis iura nanciuntur, l. 1. & per tor. ff. de restitut. natal. perinde ac si liberi nati fuissent, ita illegitimi per legitimacionem legitimorum prærogativas affequuntur, quasi ab initio ex iustis nuptiis procreati.* Ita D. Covar. & alii ex præcatiis.

Hecc legitimatio, ut ait D. Covar. est donum 4 Principis, & quidem superiore nullum recognoscens, qui, aut alius de ipsius mandato, poterit sibi subditos natalibus restituere, dict. cap. Per venerabilem, l. 9. tit. 18. part. 3. l. 4. tit. 5. part. 4. ubi Greg. Lop. gloss. 2. & 5. Anton. Gom. sup. Capyc. Latro decif. 166. num. 6. Bobadill. in Polit. lib. 2. cap. 16. num. 165. Molin. disp. 173. num. 2. Merlin. sup. quæst. 8. num. 1. Aug. Barb. in collectan. ad authent. Item sine legitimis, num. 6. C. de naturalib. liber. ubi quod est etiam donum patris. Imò est de regalibus, seu reversionis Principi ratione sua dignitatis. D. Covar. in reg. Professor, part. 2. §. 2. num. 11. & 12. Capyc. sup. num. 1. Barbofa in collectan. ad cap. Per venerabilem, num. 8. qui fil. sive legit. Molin. num. 7. Tell. Fern. in l. 12. Taur. num. 8. Castill. ibidem, verb. Privilegio. Tamen vassalus potest præscribere adversus Principem tempore immemoriali jus legitimandi, D. Covar. ubi proxime. Sed Princeps proprios filios iure legitimat, D. Covar. dict. §. 8. num. 49. Barbofa in collectan. ad cap. Per venerabilem, num. 36. qui fil. sint legit. & que dicta sunt accipi debent de iis etiam Princeps, qui Imperatori subiectiuntur, sed in sua ditione supremi sunt. Merlin. num. 3. & 4.

Ex quibus deducitur, Pontificem quoad spirituale, velut ad facios Ordines, & Ecclesiasticas dignitates, posse legitimare in universo terrarum orbe, non quoad temporalia, nisi in terris quæ Ecclesiæ domino subjiciuntur. Rursus Imperator, aliusve Princeps secularis supremus, tantum potest habiles reddere illegitimos ad successionem, honores & munera temporalia, non ad Ecclesiasticas, dict. cap. Per venerabilem, ubi Barbofa in collectan. num. 1. & 3. l. 4. tit. 15. part. 4. & ibi Gregor. Lop. gloss. 18. cum. seqq. Molin. num. 2. D. Covar. de matrim. part. 2. cap. 8. §. 8. num. 47. Lotter. de re benefic. lib. 2. quæst. 48. à num. 104. Larea Granateni decif. 8. per tot. Petr. Greg. d. cap. 7. num. 11. Garcia sup. num. 42. Sed non inquam Summus Pontifex in quavis Christianorum pro-

provincia poterit illegitimatis obicem tollere etiam quoad temporalia. Primo si dispenset in radice matrimonii, quod jure positivo nullum erat, simulque prolem ex eo susceptam legitimam faciat. D. Covar. ubi proximè, num. 20. Barbosa cum pluribus in collect. ad cap. Per venerabilem, à num. 4.

Ant. Gom. num. 68. vers. Item adde quod si tempore, Matienz. in dict. l. 10. gloss. 8. tit. 8. lib. 5. Recop. Guttier. in §. Sui, n. 188. Inst. de hered. qualit. Joan. Orosc. in l. Cum legitimæ, num. 4. ff. de stat. homin. Merlin. dict. quest. 8. num. 4. vers. Istis, & n. 5. cum seqq. Ceval. commun. quest. 2. num. 29. & 44. cum seqq. Tiraquell. de nobilit. cap. 15. num. 10. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præf. 79. num. 9. Palæot. de nob. & fbur. cap. 55. num. 6. Peregrin. de Fideicommiss. articul. 23. num. 12. Joan. Lup. de illegitim comment. 3. §. 1. num. 77. Quæ sane vera sunt tam de iure communi, quam Hispano, ut leges Regie, nostræque prælaudati suadent, ac Azeved. in dict. l. 10. num. 34. Quæ desiderantur, ut legitimatio subsistat, tradit. D. Covar. dict. §. 9. Molin. dict. 113. à num. 16. Azeved. in d. l. 10. Recopil. num. 52. Mathienz. ibi. gloss. 1.

Licet autem legitimatus Principis beneficio 9

jura legitimorum, ut prædictius, consequatur, manet tamen nota quedam turpitudinis, seu infamiae ex defectu natalium proveniens, quæ Principis potestate aboliri non potest, per quam à legitimè natis legitimatus secesserunt, qui ita ab illis differt, ut imago ab eo quod representat, & illæsus à medicato: unde legitimatio timidis est alchimie, quæ aurum verum efficere nequit, sed efficit, ut æs videatur aurum, quæ observant Molin. de primogen. lib. 3. cap. 3. à num. 6. Tusch. lit. L. concl. 216. ex num. 5. Ceval. num. 59. Mantic. de conject. ult. vol. lib. 11. tit. 10. num. 8. & 13. Castill. dict. cap. 22. num. 51. & num. 53. ubi ait quod legitimatus est similis manumitto, Cervantes in l. 12. Taur. num. 62. Joan. Garc. de nobilit. gloss. 21. num. 2. & 3. Guttier. præf. lib. 4. q. ult. n. 21.

Qua ratione legitimatis haud pauca interdi. 10 cuntur. Primo enim à dignitate regia removentur, et si legitimatum quoad dignitates. Bald. in l. Eam quam, col. 10. de fideicommiss. Greg. Lop. in l. 4. gloss. 11. ad med. tit. 15. part. 4. Caitil. in l. 12. Tauri, verb. No pueda juzeder. Garcia de nobilit. gloss. 21. num. 45. Secundò ad Cardinalatus celsitudinem eveni eis non permittitur. D. Covar. dict. cap. 8. §. 10. num. 5. Theat. vitæ hum. lit. L. pag. 43. verb. Legitimatio, Gracia num. 40. Barbosa in collectan. ad cap. Tanta, num. 25. qui filii sint legit. qui cum aliis docet, legitimatum, per subsequens matrimoniū, Cardinalatus esse incapacem ex constitutione quinquagesima Xisti V. quæ incipit Postquam, edita anno 1590. Nullusque hucusque non legitimè natus sacro collegio adscriptus est: & licet semel cum quodam Pontifex dispensaverit, ille morte præventus ante possessionem captam interierit. D. Covar. ex aliis ubi proximè, Theat. vitæ hum. ibidem. Idem dicendum est de Rote Praetorio, a quo legitimati repelluntur. D. Covar. & Theat. vitæ hum. locis præcitat. 11

Ibi: Jure ipsius legitimationis agere contra patris testamento.

Ex Principis rescripto plenè, & absolute legitimatus duo consequitur, & ut ad honores, prærogativas, & dignitatis ut legitimus recipiatur, & ut successib[us] patris, aliorumque proximorum ceu legitimè natus potiri possit, l. 9. tit. 18. p. 3. l. 4. l. fin. tit. 15. part. 4. l. 12. Taur. quæ est lex 10. tit. 8. lib. 5. Recopilat. nam quoad honores nihil legitimati à legitimè natis differunt, authent. qnib. mod. natural. effic. sui, §. Illud tamen, idque adnotant Gregor. Lop. in dict. l. 4. gloss. 11.

cap. 3. ex num. 3. D. Covar. variar. lib. 3. cap. 6. num. 7. vers. Eadem equidem ratione, Greg. Lop. ubi proximè, Mantic. sup. lib. 11. tit. 11. num. 4. Ceval. dict. quest. 2. num. 53. Molin. dict. 173. num. 35. Cervantes sup. num. 66. Garcia num. 36. & aliis plures in addit. ad Molin. dict. cap. 3. quanquam legitimatus instar legitimis ad fideicommissum familiæ relictum perveniat, Fusar. de substitut. quest. 315. Mantic. lib. 8. tit. 12. num. 30. & in eo majoratus, legitimis deficiensibus, possit Institut. Molin. de primogen. lib. 2. cap. 11. num. 24. Molin. Theolog. de just. & jur. dict. 12.

dict. 610. Secundum hæc legitimatus major natu postponitur in successione primogenii fratri minori. Molin. cum pluribus dict. cap. 2. num. 22. Similiter excludetur à transversalibus legitimis & naturalibus, de quo idem Molin. d. cap. 3. cum feliciter legitimis filii vocantur. Sed si nullus ex familia legitimus superest, admittetur legitimatus, cum omnino incapax non sit primo geniturus, si quidem à principio in ejus persona, ut diximus ex utroque Molina, institui potest majoratus.

12. Præterea legitimatus non succedit in feudo, quod pater pro se & filiis accepit, nisi exprimitur: quod utique in majoratu procedit, cap. 1. §. Naturales, & ibi Glossa verb. Legitim. si de fœd. defunct. content. sit. int. domin. & agnat. Glossa in cap. 1. de natura success. fœd. Greg. Lop. ubi nuper, D. Covar. d. cap. 6. num. 2. vers. Quinto ad huius partis, & dict. part. 2. §. 2. n. 33. Molin. dict. cap. 3. num. 26. Joan. Lup. d. comment. 3. §. 2. num. 46. cum seqq. Molin. dict. 173. n. 25. Mantic. sup. lib. 11. tit. 12. num. 16. Barbos. in collect. ad d. cap. Tanta, num. 18. Petr. Greg. lib. 45. cap. 7. num. 8. Cervantes in l. 12. Taur. num. 63. & prænotatum est ex aliis sup. lib. 3. cap. 6. num. 24. Ultimò, legitimatus rejicitur ab emphyteuti Ecclesiastica emphyteutæ ac filiis conceila. D. Covar. de matrim. part. 2. cap. 8. §. 2. num. 27. Molin. de just. & jur. dict. 173. num. 26. & dict. 471. num. 14. Dueñas reg. 150. ampliat. 7. Valac. consult. 138. num. 8. Cald. Pereyra de nominat. quest. 21. num. 3. Barbos. ubi nuper, num. 21. Merlin. dict. quest. 8. num. 28. Garcia num. 49. Tusch. lit. L. concl. 226. num. 28. & alii multi apud Bern. Diaz de Lugo reg. 231. quod obiret adnotavit supra, dict. cap. 6. num. 24. Idem de jurepatronatus Ecclesiæ scriptore Felin. in cap. Quant. col. 3. de judic. Tusch. num. 10. Gregor. Lop. in l. 4. gloss. 20. tit. 16. part. 4. D. Covar. dict. cap. 8. §. 8. num. 47. qui hoc limitant, si jus patronatus sit in hereditate, que legitimato defertur; nam tunc in consequentiā illud acquirere poterit, sicut alijs de venditione asserimus supra, lib. 1. cap. 13. num. 12. At novissime Vivian. in praxi juris patron. lib. 4. cap. 2. num. 70. resolvit cum aliis, legitimatum absolutè ad jus patronatus admitti, juxta veriorem sententiam. Quod de emphyteuti ecclesiastica dictum est, limitat Merlin. sup. num. 29. cum legitimatio sit ab eo, qui habilem reddere potest ad succedendum in bona ecclesiastica. Marescot. variar. lib. 1. cap. 16. num. 1. & per totum. Vide supra, libro 3. capite 6. num. 24.

13. Quod ad nobilitatem spectat, quæstionis est, an legitimatus paterno generis splendore potiatur, de quo Mantic. de conjectur. ultim. volunt. lib. 11. tit. 10. num. 37. Gregor. Lop. in legem 4. gloss. 11. tit. 15. part. 4. Azeved. in legem 10. num. 46. cum seqq. tit. 8. lib. 5. Recopilat. Guttier. in §. Sui, ex num. 187. Institut. de hered. qualit. Cervant. in l. 12. Tauri, num. 129. Mathienz. in dicta l. 10. Recopilat. gloss. 8. à num. 2. & in rubric. tit. 1. num. 128. lib. 5. Recopilat. Avendañ. in suo Dictionario, verbo Hijos naturales, Garcia sup. num. 1. & quicquid de iure communi sit, secundum quod legitimatos gaudere patris nobilitate verius videtur, ut colligitur ex lege 9. tit. 18. part. 3. l. 4. l. fin. tit. 15. part. 4. quæ ad leges Romanorum se referentes acquiparant omni modo legitimatos legitimè natis quoad honores: at Jure Regio statuum extat, ut per legitimationem Principis non censeatur concessa exemptio à D. de Faria Nova Addit. ad Covar. Tom. II.